

“ZAKİR-LEYLA” NAĞILI

Yaxud həyat və sənət birliyinin zəngin bəhrəsi

Dünyada hər şeyin, hər bir işin təməlinə məhəbbət var. Bu, geniş anlamdır, böyük qüvvədir və bütövlükdə çox nəsnələrə təsir və idarəçilik qüdrətinə malikdir. Qarşılıqlı məhəbbət xarüqələr yaradır, mümkünsüzü reallaşdırır, cansıza həyat verir. Əziz oxucu, bunları düşünmək dərin sevgi üzərində qurulmuş bir ailənin sənət aləmində gördüyü mühüm işlər barədə yazmaq qərarına gəldim.

Mən onları ilk dəfə milli rəqs qiyafəsində 1978-ci ilin gəlişi ilə bağlı BEMZ-nin mədəniyyət və texnika sarayında Yeni il şənliyində görmüşəm. Onda həmin sarayın qarmon sinfində dərs deyir və "Yolka şənliyi"ndə, musiqi üçlüyünün tərkibində çaldım. Zakir və Leyla həmin şənlikdə duet-rəqs "Naz eləmə" və hər biri ayrıca solo rəqslərlə çıxış edirdilər. Şənlikdə çıxış üçün

onları filarmoniyadan dəvət etmişdilər. Həmin vaxt məsum, saf gənclik illərini yaşayırdılar. İlk gündən mədəniyyət sarayı əməkdaşlarının və Yeni il şənliyində çalışan heyətin rəğbətini qazanmışdılar. Deyirdilər ki, bu cavanlar nişanlılardır. İfa etdikləri rəqslər o qədər maraqla qarşılanırdı ki...

Sonralar, 1997-2000-ci illərdə Bakı Xoreoqrafiya Məktəbində işlədiyim zaman onlarla tez-tez rastlaşdırdım. Zakir müəllim və Leyla xanım orada dərs deyirdilər. Hər ikisi kollektivdə dərin nüfuz sahibi idi.

Zakir İsmayıl oğlu Ağayev 1956-cı il fevralın 9-da Bakının Bülbülə qəsəbəsində anadan olub. 1963-1973-cü illərdə 208 sayılı orta ümumtəhsil məktəbində oxuyub. Milli rəqsə həvəs onu Suraxanı mədəniyyət sarayına (hazırda S.Bəhlulzadə adına) gətirib. Burada məşhur rəqqas Ramiz Məmmədovun rəhbərlik etdiyi rəqs qrupunda 5 il sənət qaydalarını öyrənib. 12 yaşından

26-lar mədəniyyət sarayının özfəaliyyət rəqs qrupunda oynayıb. Qrupun rəhbəri məşhur xoreoqraf, Xalq artisti Bö-yükağa Məmmədov onun istedadını nəzərə alaraq Y.Qaqarın adına mərkəzi pioner və məktəblilər evinin (hazırda T.İsmayılov adına uşaq və gənclərin yaradıcılıq mərkəzi) "Cücalərim" rəqs ansamblına cəlb edib. Bacarıqlı oğlan həmin kollektivlərdə böyük sənətkar B.Məmmədovdan sənətin çox sirlərini öyrənib və incəlikləri əxz edib. Z.Ağayev 1973-cü ildə müsabiqə yolu ilə Azərbaycan Dövlət Filarmoniyasının mahnı və rəqs ansamblına işə qəbul olunub və az vaxtda özünü doğruldub. Kütləvi rəqslərdə solist olaraq texniki hərəkətləri və diz üstə mürəkkəb fəqurları yerinə yetirib. Populyar "Bulaq başında" rəqs quruluşunda Əməkdar artist Zem-fira Həsənova böyük ustalıqla solo ifa edib. Ansamblı solist olduğu dövrdə 30-dan çox ölkədə milli rəqs sənətimizin təmsilçisi olub. Z.Ağayev 1974-1976-cı illərdə Macarıstanda Sovet ordusu sıralarında xidmət edib. Əsgərlikdən sonra doğma iş yerinə qayıdıb.

Bu məqamda onun həyat və sənət, ömür və iş yoldaşı barədə də söhbət açaq: Leyla (əsl adı Yelena) Yuryevna Ağayeva 1961-ci il oktyabrın 6-da Bakıda dünyaya gəlib. Əslən ukraynalıdır. O, 3 il 214 sayılı məktəbdə, sonra isə Bakı Xoreoqrafiya Məktəbinin klassik rəqs şöbəsində oxuyaraq Yelena Butinina, Roza Hacıyeva, Ella Almazova, Tamara Cəfərova kimi sənət müəllimlərindən dərs alıb və Xalq artisti, görkəmli baletmeyster Xumar Zülfüqarovanın sinfini bitirib. Leyla xanımın məktəbi bitirməyi 1979-cu ilə təsadüf edib və həmin ildə Zakir Ağayevlə ailə qurub. Elə o zamandan da sevimli, dəyərli, etibarlı, vəfali, qarşılıqlı anlaşılıqlı, həm də çox sadıq məsləkdaş olmaqla ömür və sənət yollarında birlikdə addımlayaraq rəqsə öz töhfələrini verməkdədirlər.

“Onları eyni yolda birlikdə addımlamağa sövq edən Dövlət Filarmoniyasının mahnı və rəqs ansamblında çalışmaları olub. Burada hər biri bəhrəli yaradıcılıq yolu keçərək geniş təcrübə qazanıblar. Zakir və Leylanı bir-birinə bağlayan, həmişəlik birləşdirən qarşılıqlı sevgi idisə, həm də rəqs sənətinə, yaradıcılıq işinə dərin məhəbbət idi. Bu iki şəxsin həyatını şirin nağıla bənzətsək, səhv etmərik. Əsl məhəbbət nağılı kimidir və sonluğu xoşluqla, uğurla və xoşbəxtliklə başa çatıb. Fəqət, başa çatıbmı? Xeyr, hələ də davam edir. Bunu “Zakir və Leyla” nağılı adlandırmaq olar.

Leyla hələ Xoreoqrafiya Məktəbinin şagirdi ikən, 15 yaşında mahnı və rəqs ansamblına işə qəbul olunub. Onu rəqs sənətimizin sütunu, dərin bilicisi, görkəmli xoreoqraf Əlibaba Abdullayev kəşf edərək "Toy" kompozisiyası üçün ansamblı gətirib. Bu rəqsə Müslim adlı rəqqasla solo ifa edib.

Leyla ansamblı "Vağzalı-Mirzəyi", "Dağlar gözəli", "Lalələr" və "Naz eləmə" rəqslərində və "Azərbaycan suitası"ndakı solo ifaları ilə həmişə tamaşaçı diqqəti və sevgisi qazanıb. "Ağ çiçək"də üç rəqqasdan biri olaraq Leylanın ifası nəcib, gözəl hisslər və incə, zərif duyğularla necə də tərəvətli alınırdı... O, "Naz eləmə"də Zakir Ağayev, Əvəz Qasımov və Fərhad Vəliyevlə tərəf-müqabil olub. Xarici ölkələrə səfərlərə həmişə Zakirlə birlikdə gedib. Onları bir medalın iki üzünə bənzətmək də olar. 1978-ci ilə

fikirləri hərəkətlərdədir. Burada sevgi, məhəbbət hissləri, dostluq, yoldaşlıq, mübarizə və digər münasibətlər hərəkətlərlə ifadə olunur".

1992-2009-cu illərdə Bakı Xoreoqrafiya Məktəbinin xalq rəqsləri şöbəsində dərs deyiblər. Xeyli uğurlu yetirmələri olub. Onlar müxtəlif yerlərdə çalışıb böyük, səmərəli yaradıcılıq yolu keçmiş və xoreoqrafiya sənətində dərin iz qoymuşlar.

Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universitetində baletmeyster kafedrası yaradılıb 1997-2007-ci illərdə burada dərs deyiblər. Zakir dosent, Leyla baş müəllimdir. Təhsil ocağında həmin kafedranın açılması bilavasitə bu iki şəxsin təşəbbüsü ilə reallaşmışdır. Buraya Xoreoqrafiya Məktəbini, İncəsənət Gimnaziyasını rəqs sənəti üzrə bitirənlər qəbul olunur, Opera və Balet Teatrı, milli rəqs sənəti üzrə mütəxəssislər və quruluşçu baletmeysterlər hazırlanır.

1989-1992-ci illərdə Dövlət Muğam Teatrında baletmeyster işləyəndə muğamlarda səslənən dəraməd, rəng, diringi və təsniflər üzərində qurduqları rəqs kompozisiyaları olduqca maraqlı qarşılanmışdır. Onlar 1997-2014-cü illərdə R.Behbudov adına Dövlət Mahnı Teatrında da maraqlı rəqs quruluşları vermişlər. R.Behbudovun üslubunu qoruyub saxlayaraq repertuardakı mahnılar üzərində hazırladıqları rəqslərdə həmin əsərin qayəsini, süjetini, məzmun və mahiyyətini canlandırmışlar.

Zakir və Leyla aldıkları yüksək təhsil və qazandıqları təcrübə sayəsində teatrlarımızın baletmeysterinə çevrilmişlər. Onlar Rus Dram Teatrı, Milli Dram Teatrı və Kamera Teatrında quruluşçu baletmeyster kimi tamaşaların uğuruna xidmət etmişlər. 1996-cı ildən Musiqili Teatrda Z.Ağayev baş baletmeyster, L.Ağayeva baletmeyster olaraq indiyə qədər hazırlanan müxtəlif mövzulu,

cürbəcür səpkili, sayagəlməz əsərlərə verdikləri rəqs quruluşları ilə bir daha öz yüksək peşəkarlıqlarını sübut etmiş və geniş ictimaiyyətdə tanınmışlar.

Zakir və Leyla Ağayevlər filmlərə də quruluşlar veriblər. Bu sıradan "Azərbaycanfilm"-in lentə aldığı (rejissor Ramiz Həsənoğlu) "Sübhün səfiri", "Şaman dualarından gələn sənət" (rejissor Əbdül Mahmudbəyov), "Özbəkfilm"-in çəkdiyi nağıl-film və 2016-cı ildə Amerika kinematografçılarının Bakıda ərsəyə gətirdikləri "Əli və Nino" bədii filmi göstərə bilərik.

Yüksək səviyyəli mütəxəssis kimi bir çox ölkələrə dəvət al-salar da, razılaşmayıblar. "Hara getsək, 1 aydan artıq qala bilmirik, – deyirlər. – Bizi vətən özünə çəkir, çünki doğmalar, dostlar, qohumlar, yoldaşlar buradadır. Biz onlarsız, vətənsiz darıxırıq və heç yerdə yaşaya bilmirik".

Bildirək ki, sənətkarlar 2014-cü ildə Küveytə 5 illik dəvəti qəbul etməyiblər, halbuki, onlara hər cür şərait yaradılır və yüksək maaş təklif olunurdu. Qarşı tərəf 3 il, daha sonra 1 il təklif etsə də, razılıq ala bilməyiblər. Zakir və Leyla 3 aylıq təklifə də "yox" demiş, orada yalnız 1 ay işləməyə razılıq vermişlər. Zakir Ağayevin söylədiklərindən:

"Geniş imkanlı, hər cür şəraitli, böyük bir mədəniyyət müəssisəsi idi. Orada 8-13 yaş arasında və 17-dən 25 yaşa qədər iki qrup yaratdıq. Hər gün 7 saat işləyirdik. Dərslərdə əvvəl onların öz rəqslərinə aid hərəkətləri keçirdik. Sonra isə klassik (balet)

və Azərbaycan milli rəqslərini öyrətdik. Oğlanlarla mən, qızlarla isə Leyla xanım məşğul olurdu. Az zamanda çox şeyə nail olduq. Ayın sonunda beş rəqs təhvil verdik, halbuki, onlar bizdən üç rəqs istəyirdilər. Bizim milli rəqslərdən "Yallı" (kütləvi) və "Görüş" (duet, bir oğlan, bir qız) adlı rəqsə quruluş vermişdik. Üç balet rəqsini də hazırlamışdıq. Bütün rəqs quruluşları üçün gözəl paltarlar tikilmişdi. Mədəniyyət mərkəzinin rəhbərliyi, rəqs edənlərin valideynləri və yaxınları o qədər razı qaldılar ki... Onların sevincini sözlə ifadə etmək mümkün deyil. Hamı yaxınlaşıb təşəkkürünü bildirir və bizim orada qalib işləməyimizi xahiş edirdi".

Yetirmələri də çoxdur, neçəsinə Xalq artisti və Əməkdar artist fəxri adları verilib. Zakir Ağayevin özü də mart ayının əvvəlində "Əməkdar artist" fəxri adına layiq görülmüşdür.

Onlar bütün yaradıcılıq yolunu birgə keçib, uğurları birlikdə qazanıblar. Maraqlı nağıla dönmüş sənət və həyat günbəgün şirinləşir. Axı qoşa qanadlırlar, sənət səmasında birgə pərvəzləniblər. Uğurlar olsun!

Əhsən Rəhmanlı

